Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2025–2026

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2685

Vragen van het lid **Van Oosterhout** (PRO) aan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat over *de berichten dat de nieuwe kerncentrales in Eemshaven of Terneuzen gaan komen* (ingezonden 23 juni 2026).

Antwoord van Staatssecretaris **De Bat** (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 17 augustus 2026).

Vraag 1
Bent u bekend met de berichten «Eemshaven in Groningen toch weer in beeld voor nieuwe kerncentrales» en «Twee grote kerncentrales? Ook Terneuzen staat niet te springen»?[1, 2]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Herinnert u zich de toezegging van het vorige kabinet aan de provincie Groningen dat er in Groningen geen kerncentrales zouden komen, mede als erkenning van de gaswinningsproblematiek en de aardbevingsschade die de regio heeft getroffen? Bent u het ermee eens dat het huidige kabinet gebonden is aan deze toezegging? Bent u bereid deze belofte onvoorwaardelijk te herbevestigen?

Antwoord 2
Bij de start van de projectprocedure voor de nieuwbouw van de kerncentrales was het uitgangspunt van het kabinet om de locatie Eemshaven niet mee te nemen in de onderzoeken, omdat het voornemen was om de Eemshaven als waarborgingsgebied te schrappen. Het schrappen van Eemshaven als waarborgingsgebied volgt uit aangenomen moties van de Kamer[3] [4] en is per 1 juli 2026 doorgevoerd in het Besluit kwaliteit leefomgeving.
Het vorige kabinet heeft de Kamer op 11 februari 2025[5] geïnformeerd over dat het meenemen van de Eemshaven in de projectprocedure nodig was om

[1] NOS.nl, 19 juni 2026, Eemshaven in Groningen toch weer in beeld voor nieuwe kerncentrales
[2] NOS.nl, 19 juni 2026, Twee grote kerncentrales ook Terneuzen staat niet te springen
[3] Kamerstuk 2020–2021 – 35 603, nr. 51
[4] Kamerstuk 2020–2021 – 35 603, nr. 59
[5] Kamerstukken II 2024/25, 32 645, nr. 138

ah-tk-20252026-2685
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2026

tot een houdbaar projectbesluit te komen. In de Kamerbrief van 19 juni jl.[6] licht het kabinet toe dat een tussenstap in de procedure om te komen tot een voorkeurslocatie voor de kerncentrales nodig was. Uit de uitgevoerde locatiestudies volgt dat twee locaties in de Eemshaven op technische aspecten het beste scoren. In de Kamerbrief wordt dit onderzoeksresultaat van duiding voorzien. Belangrijk element van deze duiding is dat draagvlak voor de locatie Eemshaven ontbreekt, zoals ook volgt uit moties waarin de Tweede Kamer, provinciale staten en gemeenteraden zich uitspreken tegen de komst van kerncentrales in Groningen. Het kabinet houdt mede daarom vast aan de lijn van voorgaande kabinetten, waarbij is afgesproken dat, als na het uitvoeren van de onderzoeken meerdere locaties geschikt blijken te zijn voor de bouw van kerncentrales, de voorkeur zal worden gegeven aan een locatie in Zeeland. Tegelijkertijd vraagt de nu door TenneT aangeleverde informatie om het wegen van de dilemma's die daaruit voortvloeien. Waarbij de eventuele inpassing van de kerncentrales in Zeeland complex is en waarbij voor de bouw van een kerncentrale in de Eemshaven geen draagvlak is.

Vraag 3
Aangezien de Kamer zich eerder heeft uitgesproken tegen het opleggen van kerncentrales aan Groningen, hoe verhoudt het toch doorzetten van de Eemshaven als onderzoekslocatie zich tot deze uitspraak van de Kamer? Beschouwt u dit als een schending van eerder gemaakte afspraken?

Antwoord 3
Zie het antwoord op vraag 2 voor duiding over de Kamerbrief van 19 juni jl. en hoe dit zich verhoudt tot de moties uit de Kamer.

Vraag 4
Heeft u kennisgenomen van de stelling van wethouder Dijkhuis van gemeente Het Hogeland dat Den Haag het gebied «erin gerommeld» heeft? Hoe reflecteert u hierop? Wat doet deze keuze volgens u met de bestuurlijke verhoudingen tussen het kabinet en Groningen? Welke concrete stappen gaat u zetten om het vertrouwen te herstellen?

Antwoord 4
Ja, deze uitspraak is mij bekend en komt overeen met wat bestuurders uit Groningen in gesprekken met mij hebben gedeeld. Ik begrijp dat de boodschap die uit de locatieonderzoeken volgt, dat twee locaties in de Eemshaven op technische aspecten het meest geschikt lijken, impact heeft op de betrokkenen. Over deze uitkomsten en de impact van de boodschap ben ik in gesprek met bestuurders en andere betrokkenen in de regio's. Zoals ook in de voorgaande antwoorden staat toegelicht zal het kabinet later dit jaar de voorkeur voor een locatie uitspreken en is er op dit moment nog geen sprake van besluitvorming over een voorkeurslocatie.
De locaties in Eemshaven zijn onderdeel geworden van de projectprocedure om de besluitvorming over een definitieve locatie, vanuit het oogpunt van beoordeling van verschillende locaties en alternatieven, zorgvuldig te laten verlopen. In het Voornemen en voorstel voor Participatie is uiteengezet hoe locaties in principe overal in Nederland mogelijk zijn. Op basis van beleidskeuzes uit het verleden waren op dat moment in ieder geval Maasvlakte I en het Sloegebied (Borssele/Vlissingen) in beeld voor het onderzoek. Eemshaven was op dat moment niet in beeld. Het publiek heeft gereageerd op dit VenP, waaruit ook 39 extra te onderzoeken gebieden en locaties uit voort zijn gekomen. Daarin is de Eemshaven ook meermaals genoemd als alternatief. Uit de beoordeling op objectieve gronden kwam de Eemshaven als redelijk alternatief naar voren.
Naar aanleiding van deze bevindingen is, na consultatie van bestuurders in Groningen, aan de landsadvocaat gevraagd of er een mogelijkheid was om Eemshaven toch uit te sluiten van het onderzoek. Op basis van het advies van de landsadvocaat heeft het kabinet begin 2025 geconcludeerd dat het niet mogelijk is Eemshaven uit te sluiten van de projectprocedure en tegelijkertijd te komen tot een juridisch houdbaar besluit over de locatie.

---

[6] Kamerstukken II 2025/26 32 645, nr. 178

Vraag 5
Heeft u kennisgenomen van de stelling van Tennet dat plaatsing van kerncentrales in Terneuzen grootschalige knelpunten in het hoogspanningsnet veroorzaakt waardoor windturbines zullen moeten worden uitgeschakeld? Hoe weegt u dit verlies aan hernieuwbare capaciteit van wind op zee af tegen de veronderstelde winst van nieuwe kerncentrales op die locatie?

Antwoord 5
TenneT stelt dat in Zeeland aanvullende maatregelen nodig zijn voor inpassing van kernenergie en dat zonder integraal en sturend beleid realisatie van nieuwe kernenergie in Zeeland niet reëel is. Een van de opties die TenneT schetst is afschakelen van windenergie, maar dat is niet de enige optie die TenneT schetst.
Uit de analyse van TenneT blijkt dat er een sterke toename nodig is van de elektriciteitsvraag in Zeeland, als gevolg van het sterk groeiende productie-aanbod in dat gebied van zowel wind-op-zee als mogelijk kernenergie. Deze elektriciteitsvraag is lokaal nodig, omdat de transportcapaciteit uit Zeeland uit de analyses van TenneT te beperkt is om alle productie van Zeeland naar andere gebieden te transporteren.
Zoals uit het TenneT rapport blijkt, geldt dat deze sterke toename in met name flexibele elektriciteitsvraag ten opzichte van de huidige vraag in alle scenario's noodzakelijk is, ook in scenario's zonder kernenergie. Deze noodzakelijke toename geldt ook niet alleen in Zeeland, maar in meerdere kustregio's.
Daarom wordt in de voorbereiding van de besluitvorming rondom inpassing van kernenergie in breder opzicht verkend hoe de elektriciteitsvraag in Nederland zich sneller kan ontwikkelen dan het huidige tempo. De mate waarin dit mogelijk is, welk beleid en middelen hiervoor vereist zijn, en hoe dit samenhangt met andere productiemiddelen in Zeeland neem ik mee in de verdere afweging. Ook hier vraagt de door TenneT aangeleverde informatie dus om het uitwerken en wegen van de dilemma's die daaruit voortvloeien.
In de actualisatie van het NPE, dat op Prinsjesdag gepubliceerd wordt, gaat het kabinet in meer detail in op de verwachte vraag- en aanbodontwikkeling richting 2040. De ontwikkeling van nieuwe kerncentrales moet zoals aangegeven passen bij de toekomstige vraag naar elektriciteit en bijdragen aan een systeemefficiënte en robuust aanbodportfolio. In de actualisatie van het NPE en in de verdere NPE-cyclus schetst het kabinet richting 2029 de rol van kernenergie in de bredere context van het hele energiesysteem en de daarin verwachte vraagontwikkeling naar elektriciteit (zowel in volume als in mate van flexibiliteit) om op basis daarvan stapsgewijs besluiten te kunnen nemen over de bouw van aanvullende kerncentrales en aanvullend productievermogen in de breedte.

Vraag 6
Heeft u er kennis van genomen dat Tennet als oplossing voor het gebrek aan afnemers in Zeeland schetst dat stroom uit kerncentrales naar waterstofproductie of nieuwe datacenters zou moeten gaan? Is kabinet bereid miljarden aan publieke investeringen in het net te doen ten behoeve van stroomafname door energie-intensieve (tech)bedrijven? Zo ja, hoe verhoudt dit zich tot het publieke belang?

Antwoord 6
Zoals in het voorgaande antwoord is beschreven, adviseert TenneT vanwege de grenzen van de maakbaarheid van het elektriciteitsnet om vraag en aanbod bij elkaar te ontwikkelen. Zo zijn er geen of zo min mogelijk additionele uitbreidingen, ten opzichte van wat al gepland is, nodig.
Voor Zeeland wordt nu onderzocht of het haalbaar is additionele elektriciteitsvraag in Zeeland te realiseren, bovenop de vraaggroei uit de scenario's waar TenneT vanuit is gegaan. Het is nog onzeker of dit voldoende zal zijn om het verwachte transportknelpunt in het net op te lossen. Ook is het onzeker of het noodzakelijk is om aanbod te verminderen, om balans te krijgen tussen aanbod, vraag en transport. Uit de analyse van TenneT blijkt dat voor inpassing er maatregelen nodig zijn om kernenergie in te passen, maar blijkt ook dat zonder inpassing van kernenergie er ook maatregelen voor deze balans nodig zijn. Of potentiële aanvullende vraagontwikkeling, transportuitbreiding of aanbodvermindering en bijbehorende maatschappelijke waarde in

balans is bij de maatschappelijke meerkosten, zal in het vervolgproces rondom de locatiekeuze worden vormgegeven.

Vraag 7
Is het vestigen van een vaorkeursrecht op grond in zowel Eemshaven als Terneuzen, terwijl beide locaties aantoonbare en door Tennet erkende technische en/of maatschappelijke bezwaren kennen, niet in feite al een locatiekeuze in plaats van een stap in een open onderzoeksfase?

Antwoord 7
Voor nieuwbouw van de twee kerncentrales wordt de projectprocedure gevolgd. De eerstvolgende stap in de projectprocedure is het aanwijzen van een locatie voor de bouw. De Kamerbrief van 19 juni jl. vormt hierin een tussenstap en informeert de Kamer, de medeoverheden en andere betrokken over de onderzoeksresultaten. Uit deze resultaten blijkt dat alleen de locaties Eemshaven en Terneuzen in beeld blijven als mogelijke voorkeurslocatie. Doordat deze informatie met de brief van 19 juni openbaar is geworden, is daarmee het risico op grondspeculatie en kavelsplitsing op deze locaties toegenomen. Het voorkeursrecht is een instrument om dit risico te mitigeren. Om deze reden heb ik de Minister van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening verzocht om op beide locaties een voorkeursrecht te vestigen. Vestiging van het voorkeursrecht betekent niet dat er al een besluit is genomen over de locatie.

Vraag 8
Wanneer is voor u een locatie technisch of maatschappelijk ongeschikt genoeg om definitief af te vallen, aangezien het afgelopen jaar zeven locaties zijn onderzocht, waarvan vijf zijn afgevallen vanwege ruimtelijke, ecologische of netgerelateerde bezwaren, terwijl de twee overgebleven locaties eveneens aanzienlijke bezwaren kennen? Wat moet er gebeuren om de plannen voor twee kerncentrales definitief te staken?

Antwoord 8
In de Kamerbrief van 19 juni jl licht het kabinet toe welke drie locaties nog in aanmerking komen als voorkeurslocatie voor de bouw van twee kerncentrales. In deze brief staat verder toegelicht hoe belemmerende factoren bij vijf locaties dusdanig optellen dat het kabinet deze niet als voorkeurslocatie zal aanmerken. De overgebleven drie locaties vragen nadere uitwerking. Voor de locatie in Terneuzen zal ik, zoals ook beschreven in mijn antwoord op vraag 7, de komende periode onderzoeken de benodigde en verwachte ontwikkeling van de lokale energievraag onderzoeken.
Voor Eemshaven ga ik bestuurlijk het gesprek aan over de uitkomsten van de locatiestudies. De aanvullende informatie weegt het kabinet mee bij het selecteren van een voorkeurslocatie voor de bouw van de kerncentrales later dit jaar. Dit wordt vervolgens uitgewerkt in een ontwerp Voorkeursbeslissing in de eerste helft van 2027.

Vraag 9
Kunt u deze vragen voorafgaand aan het commissiedebat Kernenergie op 2 juli 2026 beantwoorden?

Antwoord 9
Nee, doordat afstemming over de antwoorden nodig was, is het niet gelukt deze vragen voorafgaand aan het Commissiedebat Kernenergie te beantwoorden.